

Številka: 35432-93/2022-2550-10

Datum: 3. 10. 2024

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo izdaja na podlagi drugega odstavka 120. člena v povezavi z dvanajstim odstavkom 119. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23-ZDU-1O, 78/23-ZUNPEOVE in 23/24), v upravni zadevi spremembe okoljevarstvenega dovoljenja zaradi preverjanja skladnosti naprave z Zaključki o BAT in zaradi spremembe v obratovanju naprave, na zahtevo upravljavca PANVITA, PRAŠIČEREJA NEMŠČAK d.o.o., Lendavska 5, Rakičan, 9000 Murska Sobota, ki ga zastopa Albert Smodič ter po pooblastilu Celostna Ekologija, okoljsko svetovanje in trajnostne rešitve, Andreja Sivec, s.p., Cesta v Zgornji Log 97, 1000 Ljubljana, naslednjo

ODLOČBO

I.

Okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-180/2006-13 z dne 30. 4. 2008, ki je bilo spremenjeno z odločbami št. 35406-9/2012-2 z dne 11. 6. 2012, št. 35406-57/2014-4 z dne 17. 6. 2015 in št. 35406-49/2017-21 z dne 21. 12. 2018 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje), izdano upravljavcu PANVITA, PRAŠIČEREJA NEMŠČAK d.o.o., Lendavska 5, Rakičan, 9000 Murska Sobota (v nadaljevanju: upravljavec), za obratovanje naprave za intenzivno rejo prašičev pitancev - Farma Nemščak z zmogljivostjo 8.000 mest za rejo prašičev pitancev in 1.500 mest za rejo plemenskih svinj (v nadaljevanju: naprava), ki se nahaja na zemljiščih v k.o. 135 Ižakovci s parc. št. 247/3, 250/6, 250/10, 250/13, 250/14 in 254/3, se spremeni tako, kot izhaja iz nadaljevanja izreka te odločbe:

1. Točka 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

1. Obseg dovoljenja

Upravljavcu PANVITA, PRAŠIČEREJA NEMŠČAK, d.o.o., Lendavska 5, Rakičan, 9000 Murska Sobota (v nadaljevanju: upravljavec), se izda okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave Farma Nemščak (A1), v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje prašičev pitancev s proizvodno zmogljivostjo 8.000 mest, na naslovu Ižakovci 188, 9231 Beltinci, na zemljiščih v k.o. 135 Ižakovci s parc. št. 247/3, 250/6, 250/10, 250/13 in 250/14.

Napravo A1 in druge z njo neposredno tehnično povezane dejavnosti sestavljajo naslednje nepremične tehnološke enote:

- N1 pitališče – hlev 25, silosa 24 in 25
- N2 pitališče – hlev 26, silosa 26 in 27
- N3 pitališče – hlev 19, silosa 19 in 20

- N4 pitališče – hlev 18, silos 18
- N5 pitališče – hlev 14, silos 24
- N6 pitališče – hlev 15, silos 16
- N7 pitališče – hlev 17, silos 16a
- N8 pitališče – hlev 60, silos 60
- N9 pitališče – hlev 61, silos 61
- N10 pitališče – hlev 16, silosa 16 in 16a
- N11 pitališče – hlev 1, silos 1
- N12 pitališče – hlev 2, silosa 2 in 3
- N13 pitališče – hlev 23, silos 23
- N14 pitališče – hlev 22, silos 22
- N15 pitališče – hlev 21, silos 21
- N16 silos 4
- N17 silos 5
- N18 kanali in cevovodi za nastalo gnojevko
- N19 mala komunalna čistilna naprava
- N20 zbirna jama s črpališčem gnojevke
- N21 diesel elektro agregat

2. Točka 2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

2. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi v zrak

2.1. Zahteve v zvezi z emisijami snovi v zrak

2.1.1. Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja mora upravljavec izvajati naslednje ukrepe za zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- redno vzdrževanje dobrega tehničnega stanja naprave;
- tesnjenje delov naprave in preprečevanje nastajanja razpršenih emisij prahu;
- čim popolnejšo izrabo surovin in energije ter druge ukrepe za izboljšanje tehnoloških procesov;
- v zvezi z opremo naprave za pretovor trdnih snovi (krma) je potrebno redno vzdrževanje te opreme;
- v zvezi z lastnostmi trdnih snovi kot je krma uporabiti vso krmo v peletirani obliki, kjer je velikost peletov enaka;
- uporabiti zaprta prevozna sredstva (cisterne) in zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje krme kot so vozila z zaprtimi vsebniki za krmo in v notranjem transportu zaprte transportne trakove za krmo;
- vzdrževati površine cest, po katerih vozijo vozila za prevoz krme;
- zapirati vhodna vrata v prostore stavb, v katera se dovaža, uporablja ali odvaža krma;
- zapirati ali tesniti mesta za pretovarjanje krme;
- uporabljati zaprte načine skladiščenja, kot je skladiščenje krme v silosih;
- potrebno je redno čistiti in vzdrževati manipulativne površine in
- vse povozne površine na lokaciji naprave morajo biti utrjene.

2.1.2. Upravljavec mora zagotavljati zmanjšanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) z:

- uporabo krmilnikov za hranjenje po želji,
- uporabo peletirane ali briketirane krme,
- uporabo skladišč za suho krmo (silosi), ki so opremljeni z zaprtim sistemom za transport in vrečastim filtrom na odvodni cevi za izpodrinjen zrak iz silosa,
- uporabo avtomatskega prisilnega prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v hlevih.

- 2.1.3. Upravljavec mora zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav:
- uporabiti mora sistem nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste kot je delno rešetkasta tla, krma se ne sme raztresati in voda se ne sme razlivati, zmanjševati emisijsko površino in pogosto odstranjevati gnojevko na način, da gnojevka sproti odteka v kanale in zniževati temperaturo v hlevih,
  - optimirati pogoje izpustov izstopnega zraka iz hlevov kot je npr. z namestitvijo ventilatorjev na strehi in s povečevanjem hitrosti prezračevanja skozi ta navpični odvod, učinkovito postavitev zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka kot so vegetacijske površine (pas drevja in grmičevja).
- 2.1.4. Upravljavec mora za zmanjšanje emisije amonijaka v zrak iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) zagotavljati, da izvaja rejo prašičev pitancev na delno rešetkastih tleh brez nastilja in pogostim odstranjevanjem gnojevke z izplakovanjem v zbirne kanale in z zmanjšano jamo za gnoj s prisilnim prezračevanjem in napajalnim sistemom brez iztekanja, pri čemer mora zagotavljati, da emisije amonijaka v zrak ne presegajo mejnih vrednosti, določenih v Preglednici 1 iz točke 2.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.
- 2.1.5. Upravljavec lahko kot gorivo v nepremičnem motorju z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregatu uporablja le plinsko olje D2.
- 2.1.6. Nepremični motor z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregat lahko obratuje samo za pogon rezervnega ali zasilnega napajanja elektrike, pri čemer njegov obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno.

2.2. Mejne vrednosti emisije snovi v zrak

- 2.2.1. Mejna vrednost emisije amonijaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za prašiče pitance z uporabo reje na delno rešetkastih tleh s pogostim odstranjevanjem gnojevke z izplakovanjem in zmanjšano jamo za gnoj je določena v Preglednici 1.

Preglednica 1: Mejna vrednost emisije snovi v zrak

Parameter	Mejna vrednost (v kg NH ₃ /mesto za pistanca/letno)
Dušik, izražen kot NH ₃	2,6

2.3. Zahteve za obratovalni monitoring emisij snovi v zrak

- 2.3.1. Upravljavec mora vsako leto zagotavljati monitoring emisije amonijaka v zrak z oceno - izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem, ki se nanaša le na emisije glede na način reje iz hlevov.
- 2.3.2. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije celotnega prahu v zrak iz posameznega bivalnega objekta za prašiče pitance kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe emisijskega faktorja.
- 2.3.3. Upravljavcu ni treba zagotoviti izvajanje obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak iz nepremičnega motorja z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregata.

2.4. Obveznost predložitve poročila o rezultatih obratovalnega monitoringa

2.4.1. Upravljavec mora oceno o letnih emisijah snovi v zrak, ki jo izdelata izvajalec obratovalnega monitoringa na podlagi ocene z izračunom letne količine razpršenih emisij amonijaka in celotnega prahu v zrak, poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v elektronski obliki vsako leto do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.

2.4.2. Upravljavec mora kot prilogo k oceni o letnih emisijah snovi v zrak iz točke 2.4.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja priložiti oceno z izračunom razpršenih emisij iz točke 2.3.1. in 2.3.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja. Iz ocene mora biti razviden način izračuna in podatki, ki so bili pri tem uporabljeni.

3. Za točko 3.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se dodajo točke 3.1.a, 3.1.b, 3.1.c, 3.1.d in 3.1.e, ki se glasijo:

3.1.a. Upravljavec mora hleve predhodno omočiti in nato oprati z visokotlačnimi čistilci tako, da nastane čim manj odpadne pralne vode.

3.1.b. Upravljavec mora odpadne pralne vode pomešane skupaj z gnojevko zbirati ločeno od padavinske odpadne vode, ki se odvaja s streh hlevov ter povoznih površin.

3.1.c. Dvoriščna območja ter transportne poti morajo biti asfaltirane, pri čemer mora upravljavec zagotavljati suho čiščenje (brez odpadnih vod).

3.1.d. Odpadne vode, ki nastajajo pri pranju hlevov z visokotlačnimi čistilnimi aparati, se odvajajo v zbiralnik za gnojevko tako, da ne pride do izlivanja, izpiranja ali odtekanja v okolje, od koder se po internem kanalizacijskem sistemu vodijo na predelavo v bioplinarno Nemščak.

3.1.e. Upravljavec mora zagotoviti redne preglede podzemnega zbiralnika gnojevke in cevovodov ter preverjati njihovo tesnost.

4. Za točko 4.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se doda nova točka 4.1.2.a, ki se glasi:

4.1.2.a Upravljavec mora poleg ukrepov iz točke 4.1.2 izreka tega dovoljenja uporabljati naslednje kombinacije tehnik za preprečevanje ali zmanjšanje emisij hrupa:

- zagotovitev ustrezne lokacije opreme in stavb z vidika preprečevanja hrupa,
- zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem,
- upravljanje opreme s strani izkušenega osebja,
- izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi,
- upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi,
- uporaba transportnih trakov in polžnih transporterjev, polnih krme,
- uporaba tihe opreme, kot so visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno, ter črpalke in kompresorji,
- uporaba opreme za obvladovanje hrupa, ki vključuje opremo za zmanjševanje hrupa, izolacijo vibracij in izvedbo zvočne izolacije stavb.

5. Točka 4.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

4.2. Mejne vrednosti kazalcev hrupa

4.2.1. Mejne vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{večer}$, $L_{noč}$ in L_{dvn} , so določene v Preglednici 8

Preglednica 8: Mejne vrednosti kazalcev hrupa

Območje varstva pred hrupom	L_{dan} (dBA)	$L_{večer}$ (dBA)	$L_{noč}$ (dBA)	L_{dvn} (dBA)
III. območje	52*	47*	42*	52*

*Mjerne vrednosti za III. območje varstva pred hrupom so zaradi opustitve izvajanja obratovalnega monitoringa iz točke 4.3.1 tega izreka nižje za 6 dBA.

4.2.2. Mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 , so določene v Preglednici 9.

Preglednica 9: Mejne vrednosti konične ravni hrupa

Območje varstva pred hrupom	L_1 -obdobje večera in noči (dBA)	L_1 -obdobje dneva (dBA)
III. območje	64*	79*

*Mjerne vrednosti za III. območje varstva pred hrupom so zaradi opustitve izvajanja obratovalnega monitoringa iz točke 4.3.1 tega izreka nižje za 6 dBA.

6. Točka 4.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se v celoti spremeni tako, da se glasi:

4.3. Obveznosti v zvezi z izvajanjem obratovalnega monitoringa in poročanjem zaradi emisije hrupa

4.3.1. Upravljavcu se dovoli opustitev izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa za napravo iz 1. točke tega izreka.

7. Točka 6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

6. Drugi ukrepi v zvezi z obratovanjem naprave

6.1. Upravlavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja izvajati in upoštevati sistem ravnanja z okoljem, ki vključuje naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
  - (a) strukturi in odgovornosti;
  - (b) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
  - (c) komunikaciji;
  - (d) vključevanju zaposlenih;
  - (e) dokumentaciji;
  - (f) učinkovitemu obvladovanju procesov;
  - (g) programom vzdrževanja;
  - (h) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
  - (i) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravilnih ukrepov, pri čemer je posebna

pozornost namenjena:

- (a) monitoringu in merjenju;
  - (b) popravnim in preventivnim ukrepom;
  - (c) vodenju evidenc;
  - (d) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
  7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
  8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
  9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).

6.2. Upravljavec mora za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti zagotavljati:

- ustrezno lokacijo naprave in razporeditev dejavnosti v prostoru,
- izobraževanje in usposabljanje osebja,
- pripravo načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles,
- redne preglede, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme,
- začasno skladiščenje poginulih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

6.3. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amonijaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:

- zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin;
- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
- dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin;
- uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.

6.4. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:

- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
- uporabo odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza);
- uporabo hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

6.5. Upravljavec mora za učinkovito uporabo vode zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:

- evidentiranje porabe vode;
- odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode;
- uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme;
- izbiro in uporabo ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji);

- redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.
- 6.6. Upravljavec mora za učinkovito rabo energije v napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:
- visoko učinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi,
  - optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja,
  - uporaba energijsko učinkovite razsvetljave,
  - izolacija sten in stropov hlevov.
- 6.7. Upravljavec mora za zmanjšanje emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa reje prašičev pitancev zagotoviti oceno ali izračun zmanjšanja emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.
- 6.8. Upravljavec mora enkrat na leto za napravo iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja zagotavljati spremljanje skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali, pri čemer mora zagotavljati, da skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor za prašiče pitance ne presegata mejnih vrednosti iz Preglednic 13 in 14.

Preglednica 13: Mejna vrednost za skupni izločeni dušik, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni dušik, povezan z BAT (v kg izločenega dušika/mesto za žival/leto)
Skupni izločeni dušik, izražen kot N	Prašiči pitanci	13,0

Preglednica 14: Mejna vrednost za skupni izločeni fosfor, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni fosfor, povezan z BAT (v kg izločenega P ₂ O ₅ /mesto za žival/leto)
Skupni izločeni fosfor, izražen kot P ₂ O ₅	Prašiči pitanci	5,4

- 6.9. Upravljavec mora zagotoviti vodenje evidence naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:
- porabo vode;
  - porabo električne energije;
  - porabo goriva;
  - število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi pogini,
  - porabo krme,
  - proizvodnjo gnojnice.
- 6.10. Upravljavec mora oceno ali izračun zmanjšanja emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, iz točke 6.7 izreka tega

dovoljenja, skupno izločeni dušik in skupno izločeni fosfor iz točke 6.8 izreka tega dovoljenja in evidenco spremljanja parametrov iz točke 6.9 izreka tega dovoljenja poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v pisni obliki enkrat letno, najkasneje do 31. marca.

8. Točka 8.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta.

9. Točka 8.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta.

10. V celotni točki 9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se besedni zvezi »Agencijo RS za okolje« in »Agenciji RS za okolje« nadomestita z besedno zvezo »ministrstvo« oz. »na ministrstvo«.

II.

Preostalo besedilo izreka okoljevarstvenega dovoljenja ostane nespremenjeno.

III.

V tem postopku stroški niso nastali.

Obrazložitev

I.

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje je dne 12. 8. 2022 s strani upravljavca PANVITA, PRAŠIČEREJA NEMŠČAK d.o.o., Lendavska 5, Rakičan, 9000 Murska Sobota (v nadaljevanju: upravljavec), prejelo vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja št. 35407-180/2006-13 z dne 30. 4. 2008, ki je bilo spremenjeno z odločbami št. 35406-9/2012-2 z dne 11. 6. 2012, št. 35406-57/2014-4 z dne 17. 6. 2015 in št. 35406-49/2017-21 z dne 21. 12. 2018 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje), in sicer zaradi spremembe v obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja in zaradi uskladitve naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, ki so opisane v Izvedbenem sklepu komisije (EU) 2017/302 z dne 15. februarja 2017 o določitvi zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnikah (BAT) v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (Uradni list EU, L 43/231, v nadaljevanju: Zaključek o BAT. Vloga je bila dopolnjena dne 16. 10. 2023, 8. 1. 2024, 13. 3. 2024 in 26. 4. 2024.

V skladu z Zakonom o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 163/22), ki je na novo določil ministrstva, ki sestavljajo Vlado Republike Slovenije, je bilo na podlagi drugega odstavka 22. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb) za ta postopek pristojno Ministrstvo za naravne vire in prostor. Na podlagi Sklepa o datumu prenosa nedokončanih postopkov (Uradni list RS, št. 32/23) je za vodenje in odločanje v tem postopku od 1. 4. 2023 dalje pristojno Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (v nadaljevanju: ministrstvo).

Upravljavec je vlogo podal na podlagi četrtega odstavka 277. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24, v nadaljevanju: ZVO-2), ki določa, da mora upravljavec naprave, ki povzroča industrijske emisije, za katero so zaključki o BAT, ki se nanašajo na njeno dejavnost, že izšli in je že poteklo obdobje iz prvega odstavka

120. člena ZVO-2, ministrstvo pa do uveljavitve ZVO-2 še ni začelo postopka preverjanja usklajenosti naprave z zaključki o BAT, najkasneje v štirih mesecih po uveljavitvi ZVO-2 vložiti vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja, ki je namenjena prilagoditvi zaključkom o BAT. Ministrstvo glede uskladitve okoljevarstvenega dovoljenja z zaključki o BAT smiselno uporablja določbe 120. člena ZVO-2.

Upravljavec je vlogo podal tudi na podlagi 2. točke četrtega odstavka 119. člena ZVO-2 zaradi manjših sprememb v obratovanju naprave, zaradi katerih je treba spremeniti okoljevarstveno dovoljenje.

Vloga je bila podana v obliki Obrazca IED vloge, kateremu je bila priložena naslednja dokumentacija:

- pooblastilo za zastopanje z dne 8. 8. 2022,
- dokument »Prikaz skladnosti naprave z Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, za napravo: Farma Nemščak – reja prašičev pitancev – obstoječa naprava, avgust 2022,
- Predlog programa prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz podjetja Panvita Prašičereja Nemščak d.o.o. za farmo Nemščak na lokaciji z naslovom Ižakovci 188, 9231 Beltinci, številka: CEVO- 20412/2022, 10. 8. 2022, IVD Maribor Valvasorjeva ulica 73 2000 Maribor,
- »IED« vloga zaradi manjše spremembe v obratovanju naprave – Farma Nemščak, št. IED mspr-2/22, avgust 2022, Celostna Ekologija, okoljsko svetovanje in trajnostne rešitve, Andreja Sivec, s.p., Cesta v Zgornji Log 97, 1000 Ljubljana.

II.

V postopku spremembe okoljevarstvenega dovoljenja je ministrstvo odločalo na podlagi dokumentacije, razvidne v točki I. te obrazložitve ter dokumentacije, posredovane v dopolnitvah vloge, kot sledi v nadaljevanju.

Upravljavec je vlogo dopolnil dne 16. 10. 2023 s pojasnili in naslednjimi prilogami:

- Prikaz tehnoloških enot s pojasnili in skico

Upravljavec je vlogo dopolnil dne 8. 1. 2024 s pojasnili in naslednjimi prilogami:

- Prikaz skladnosti naprave z zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (IRPP), za napravo: farma Nemščak – reja prašičev pitancev – obstoječa naprava, avgust 2022, dopolnjeno januar 2024 s prilogami:
- Priloga 1: 05/PI Evidenca o temperaturi in pregledu hleva
- Priloga 2: Plan izobraževanja 2022
- Priloga 3: Navodila za delo
- Priloga 4: Veterinarsko sanitarni red
- Priloga 5: Plan deratizacije Nemščak
- Priloga 6: 06/PI Čiščenje in razkuževanje hleva
- Priloga 7: Listina o odvozu živalskih stranskih proizvodov za farmo Nemščak
- Priloga 8: Deklaracije krme
- Priloga 9: Časovnica okoljski cilji
- Priloga 10: Politika kakovosti, prehranske varnosti izdelkov in ravnanja z okoljem
- Priloga 11: Poslovník kakovosti in ravnanja z okoljem
- Priloga 12: 2024-01-03_Načrt izrednih razmer in nesreč - farma Nemščak in Jezera (s 4 svojimi prilogami)
- Priloga 13: OP_Načrt aktivnosti za pregled stanja transportnih poti in objektov
- Priloga 14: Shematski prikaz Zbirne jame N20

- Priloga 16: Obrazec stanja in opažanj možnosti onesnaženja stanja tal in podzemne vode
- Priloga 17: Poročilo za obvladovanje problemov
- Priloga 18: 2023-12-11_BAT_Površina asfalta Farma Nemščak
- Priloga 19: Poročilo o ocenjevanju in vrednotenju hrupa za farmo Nemščak, št: 2920-16/39029-23 PR, z dne 21.3.2023, NLZOH Center za okolje in zdravje, Oddelek za zrak, hrup, PVO in aerobiologijo Prvomajska ulica 1, 2000 Maribor
- Priloga 20: Poročilo o določanju ravni hrupa v okolju z meritvami in modelnim izračunom za farmo Nemščak, št.: 2920-16/39029-23, z dne 3.7.2023, NLZOH Center za okolje in zdravje, Oddelek za zrak, hrup, PVO in aerobiologijo Prvomajska ulica 1, 2000 Maribor,
- Priloga 21: v Predlogu programa prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz podjetja PANVITA PRAŠIČEREJA D.O.O. za farmo NEMŠČAK na lokaciji IŽAKOVCI 188, 9231 BELTINCI, Št. poročila: CEVO – 20412/2022-P1, IVD Maribor, Center za ekologijo in varstvo okolja - preskusni laboratorij, Valvazorjeva ulica 73, 2000 Maribor, za Excellovo Prilogo, 2022-20412 P1 Priloga - Izračun po BAT farma Nemščak_BAT_24_25_27_23EF
- Priloga 22: Tehnični list Roto EcoBox 12 PE
- Priloga 23: Roto čistilne naprave katalog
- Priloga 24: Načrt kmetije, farma Nemščak
- Priloga 25: Servisni zapisnik iz 23.10.2023 DEKAL POWER d.o.o

Upravljavec je vlogo dopolnil dne 13. 3. 2024 z opisom stanja in dejstev s prilogami:

- Priloga 1: Izpis iz ZK
- Priloga 2: Pogodba Ekoteh Prašičereja gnojevka
- Priloga 3: Ukrepi prah 34. člen UZrak 7 marec 2024
- Priloga 4: Prikaz tehnoloških enot naprave farme Nemščak po spremembi, oktober 2023, dop. marec 2024 z vrisano lokacijo hladilnice.

Upravljavec je vlogo dopolnil dne 26. 4. 2024 s predlogom za opustitev meritev virov hrupa.

Ministrstvo je skladno s petim odstavkom 120. člena ZVO-2 z dopisom št. 35432-93/2022-2550-2 z dne 25. 11. 2022 obvestilo pristojno inšpekcijo o vložitvi vloge.

V postopku je bilo na podlagi predložene dokumentacije ugotovljeno naslednje:

Agencija Republike Slovenije za okolje je upravljavcu izdala okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-180/2006-13 z dne 30. 4. 2008, ki je bilo spremenjeno z odločbami št. 35406-9/2012-2 z dne 11. 6. 2012, št. 35406-57/2014-4 z dne 17. 6. 2015 in št. 35406-49/2017-21 z dne 21. 12. 2018, za obratovanje naprave, ki povzroča industrijske emisije, in sicer naprave za intenzivno rejo prašičev pitancev Farma Nemščak z zmogljivostjo 8.000 mest za rejo prašičev pitancev in 1.500 mest za rejo plemenskih svinj.

Spremembe v obratovanju naprave

Upravljavec v vlogi navaja, da se le-ta nanaša na spremembe v obratovanju naprave, in sicer:

1. Ukinitev dejavnosti 6.6.c, s 1500 mesti za plemenske svinje

Objekti, ki so bili prej namenjeni dejavnosti reje plemenskih svinj, bodo namenjeni dejavnosti reje prašičev pitancev. Upravljavec želi zagotoviti čim bolj optimalne življenjske pogoje za prašiče pitance, zato bodo imele živali v hlevih (N11-N15), kjer je potekala reja plemenskih svinj, na voljo nadstandardno površino na žival. Namestila se bo tudi nova nastanitvena oprema, ki bo prilagojena dejavnosti reje prašičev pitancev. Nekateri hlevi niso v dobrem stanju in so potrebni obnove, zato v njih trenutno niso naseljene živali.

Za ukinitvev dejavnosti reje plemenskih svinj se je upravljavec odločil predvsem zaradi boleznih živali.

Upravljavec je podal tudi zahtevo za izvzem parcele št. 254/3, k.o. 135 Ižakovci iz območja okoljevarstvenega dovoljenja. Parcela št. 254/3, k.o. 135 Ižakovci se izvzame iz obsega okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi spremembe okoljevarstvenega dovoljenja, št. 35406-57/2014-4 z dne 17. 6. 2015, ko se je ukinilo obratovanje industrijske čistilne naprave, ki je bila v sklopu farme Nemščak. Nastala gnojevka se zdaj prečrpava na anaerobno predelavo na bioplinarno Nemščak, upravljavca naprave Panvita Ekoteh d.o.o.. Iz tega sledi, da se parcela 254/3, k.o. Ižakovci izloči iz obsega okoljevarstvenega dovoljenja za farmo Nemščak, ker se le-ta ne uporablja več.

2. BAT zaključki

Ministrstvo je izvedlo presojo skladnosti obravnavane naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, ki so opisane v Izvedbenem sklepu komisije (EU) 2017/302 z dne 15. februarja 2017 o določitvi zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnikah (BAT) v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (Uradni list EU, L 43/231, v nadaljevanju: Zaključek o BAT), in sicer:

- Splošnimi zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (BAT 1 – BAT 29) in
- Zaključki o BAT za intenzivno rejo prašičev (BAT 30).

V nadaljevanju obrazložitve so podane ugotovitve ministrstva glede skladnosti obratovanja naprave iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja glede uporabe najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključkov o BAT. Iz drugega odstavka 15. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije izhaja, da ministrstvo izvede preverjanje skladnosti naprave z zaključki o BAT v skladu z navodili iz Priloge 7 te uredbe.

Ministrstvo ugotavlja, da za obratovanje naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja niso relevantne najboljše razpoložljive tehnike opisane v BAT 9, BAT 12, BAT 14, BAT 15, BAT 16, BAT 17, BAT 18, BAT 19, BAT 20, BAT 21, BAT 22, BAT 26 in BAT 28 v Splošnih zaključkih o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, saj se pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ne skladišči gnoja, ne predeluje se gnoja, objekti niso opremljeni s sistemom za čiščenje zraka in v bližini naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav.

A. Splošni zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev

BAT 1: Sistemi ravnanja z okoljem

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 1 za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti kmetije je uvedba in izvajanje sistema ravnanja z okoljem, kar vključuje vse naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
  - a) strukturi in odgovornosti;
  - b) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
  - c) komunikaciji;
  - d) vključevanju zaposlenih;
  - e) dokumentaciji;
  - f) učinkovitemu obvladovanju procesov;
  - g) programom vzdrževanja;

- h) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
  - i) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravilnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
    - a) monitoringu in merjenju;
    - b) popravilnim in preventivnim ukrepom;
    - c) vodenju evidenc;
    - d) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
  6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
  7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
  8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
  9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).
Za sektor intenzivne reje perutnine ali prašičev je BAT tudi, da se v sistem ravnanja z okoljem vključi:
  10. izvajanje načrta za obvladovanje hrupa;
  11. izvajanje načrta za obvladovanje vonjav.

Upravljavec še nima vpeljanega sistema ravnanja z okoljem skladno s standardom ISO 14001, vendar se v sklopu podjetja izvajajo aktivnosti za implementacijo ISO 14001. Certifikacijska presoja je predvidena meseca oktobra 2024.

Upravljavec navaja, da si prizadeva za obratovanje naprave skladno z okoljsko zakonodajo, tako da so upoštevani vsi pravno zavezujoči predpisi, ki urejajo delovanje farme in njen vpliv na okolje. Navaja, da si pri svojem delu prizadeva za implementacijo najboljših razpoložljivih tehnik za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti kmetij. Vsi poslovni procesi so usklajeni, pregledni in funkcionalni. V okviru družbe Panvita, Prašičereja Nemščak d.o.o. je uveden HACCP sistem, s katerim je zagotovljena varnost proizvodov.

Glavne okoljske značilnosti (emisije v zrak, hrup, ravnanje z gnojevko in odpadnimi vodami) so nadzorovane in se s primerno tehniko obvladujejo. Gnojevka, ki nastaja v tehnološkem procesu, se uporablja za recirkulacijo (čiščenje kanalov v hlevih) in se dnevno prečrpava in predeluje na sosednji bioplinarni Nemščak, ki je v upravljanju družbe Panvita Ekoteh d.o.o..

Načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami izvaja upravljavec sam.

Upravljavec pri izvajanju postopkov upošteva naslednja načela: strukturo in odgovornost zaposlenih, usposabljanje, ozaveščanje in usposobljenost zaposlenih, komunikacijo, vključevanje zaposlenih, dokumentacijo, učinkovito obvladovanje procesov, program vzdrževanja; pripravljenost in ukrepanje v nujnih primerih; ohranjanje skladnosti z okoljsko zakonodajo, kar je razvidno iz evidenc, obratovalnih dnevnikov in operativne dokumentacije posameznih naprav, kar je navedeno tudi v sklopu posameznih BAT tehnologij.

Za obvladovanje izrednih razmer ima upravljavec pripravljen Načrt ukrepanja v izrednih razmerah, ki vsebuje tudi vsebine za preprečevanje izrednih razmer, ukrepanje v izrednih razmerah, izobraževanje in usposabljanje, poročanje in analizo ukrepanja.

Vsi procesi v hlevih so avtomatski in krmiljeni preko računalnika, ki ima vgrajen alarm, ki se ob vseh večjih odstopanjih od zahtevanih parametrov, izpadu električnega toka, itd. vklopi in preko mobilnega telefona obvesti o napaki. Upravljavec se odzove na alarm in v najkrajšem možnem času odpravi napako. Ob izpadu električnega toka se vklopi rezervni agregat.

Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se vodijo evidence o količini in kvaliteti vzrejenih živali, količini gnojevke z vsebnostjo tehnološke odpadne vode, količini odpadkov, količini kadavrov (pogin), porabi krmil, porabi vode, porabi elektrike, goriva za delovne stroje, razkužil in čistil ter zdravil, porabo potrošnega materiala. Izvaja se monitoring emisije prahu in amonijaka (ocenjeno in izračunano z emisijskim faktorjem in masno bilanco),

monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja.

Upravljavec izvaja redne letne notranje in zunanje presoje sistema ISO 9001:2015. Upravljavec spremlja razvoj čistejših tehnologij. Ob morebitnem zaprtju farme se predvideva prodaja ali dajanje v najem prostorov/naprav farme, prodaja živali; odstranitev prisotnih odpadkov na območju farme in predaja pristojnim inštitucijam.

Obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom ni pričakovana, kot je obrazloženo v nadaljevanju (BAT 9 in 10). Glede na to, da je farma locirana izven strnjenegega naselja Ižakovci, se ne pričakuje obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom.

Priprava in izvajanje Načrta za obvladovanje vonjav je ustrezen ukrep le za tiste primere, ko se pričakuje in/ali je dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami. Na območju farme je veliko nepozidanih zelenih površin-travnikov, ob območju farme pa drevesa in grmičevje, prav tako poteka reja na način, da se preprečuje nastajanje neprijetnih vonjav. Obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami ni pričakovana.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike BAT 1 Zaključkov o BAT, in sicer elemente od točke 1 do točke 9. Kot izhaja iz točke I./7 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 6.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede vzpostavitve in vodenja sistema ravnanja z okoljem. Upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa in vonjav iz točk 10 in 11 BAT 1 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav. Stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, so uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom in jo naprava iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ne obremenjuje okolja prekomerno s hrupom v dnevnem, večernem in nočnem obdobju dneva. Farma se nahaja izven strnjenegega območja Ižakovci. Lokacija farme je podrobneje obrazložena pri BAT 12 Zaključkov o BAT. Ker se ne pričakuje obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami, ministrstvo ugotavlja, da načrta za obvladovanje vonjav ni potrebno izdelati.

BAT 2: Dobro gospodarjenje

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 2 za preprečevanje ali zmanjšanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti je uporaba vseh spodaj navedenih tehnik:

- a) Ustrezna lokacija naprave/kmetije in razporeditev dejavnosti v prostoru, da se:
  - zmanjša prevoz živali in materiala (vključno z gnojem),
  - zagotovi ustrezna oddaljenost od občutljivih sprejemnikov, ki jih je treba zaščititi,
  - upoštevajo prevladujoče podnebne razmere (npr. veter in padavine),
  - upošteva morebitna prihodnja možnost razvoja kmetije,
  - prepreči onesnaženje voda.
- b) Izobraževanje in usposabljanje osebja, zlasti v zvezi z:
  - ustreznimi predpisi, živinorejo, zdravjem in dobrobitjo živali, ravnanjem z gnojem, varnostjo pri delu,
  - prevozom in rztresanjem gnoja,
  - načrtovanjem dejavnosti,
  - načrtovanjem delovanja in ravnanjem v izrednih razmerah,
  - popravilom in vzdrževanjem opreme.
- c) Priprava načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles. To lahko vključuje:
  - načrt kmetije, na katerem so razvidni sistemi odvodnjavanja in vodni viri/viri odpadnih voda,
  - načrte ukrepanja za odziv na nekatere morebitne dogodke (npr. požar, puščanje ali sesedanje zbiralnika za gnojevko, nenadzorovano odtekanje s kupov gnoja, razlitje olja),

- razpoložljivo opremo za ravnanje v primeru onesnaženja (npr. oprema za zamašitev odtokov v zemlji, zaježitev jarkov, plavajoče pregrade za primere razlitja olja).
- d) Redni pregledi, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme, kot so:
- zbiralniki za gnojvko glede morebitnih znakov poškodb, razpadanja in puščanja,
  - črpalke, mešala, ločevalniki, odvodne naprave za gnojvko,
  - sistemi za dovajanje vode in krme,
  - prezračevalni sistem in temperaturna tipala,
  - silosi in transportna oprema (npr. ventili, cevi),
  - sistemi za čiščenje zraka (npr. v okviru rednih pregledov).
- To lahko vključuje higieno na kmetiji in zatiranje škodljivcev.
- e) Skladiščenje mrtvih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Upravljavec pri reji uporablja tehnike ustrezne lokacije naprave, izobraževanja in usposabljanja osebja, načrte ukrepanja za odziv na morebitne dogodke, kot je požar, rednega pregleda, popravil in vzdrževanja konstrukcij in opreme ter skladiščenja mrtvih živali, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Naprava iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se nahaja v občini Beltinci na lokaciji obstoječe farme Nemščak z maksimalno zmogljivostjo reje 8.000 prašičev pitancev. Ukine se reja plemenskih svinj (dejavnost 6.6.c) s 1500 mesti za plemenske svinje. Farma Nemščak se nahaja ob lokalni cesti Dokležovje – Ižakovci ter v neposredni bližini železniške proge Ljutomer – Murska Sobota. Najbližji naselji sta Dokležovje (oddaljeno okoli 1000 m) in Ižakovci (na oddaljenosti okoli 1500 m). Vzhodno od lokacije, na oddaljenosti 300 - 500 m, se nahaja razpršena gradnja individualnih stanovanjskih hiš (10 stanovanjskih objektov). V ostale smeri so kmetijske površine, južno neposredno ob farmi so površine poraščene z drevesi in grmičevjem.

Upravljavec izvaja ukrepe za zmanjšanje prevoza živali tako, da na farmi nastalo gnojvko, ki je pomešana s pralnimi vodami, odvaja neposredno na bioplinarno Nemščak; prevoza se v ta namen ne uporablja, ker je gnojvka speljana preko cevovodne povezave. Prevoz krme se vrši iz Lipovcev - mešalnice močnih krmil, ki je od farme oddaljena 5 km. Prevoz vzrejenih živali se izvaja v kraj Gornja Radgona, ki je oddaljen 50 km.

Na Pomurski ravnini je pogostost smeri vetra pretežno enakomerno porazdeljena. Najpogosteje zastopana smer je severovzhodnik ter sever in jug, kar je glede na lokacijo Farme zelo ugodno, saj v smereh zahod ter sever in jug ni stavb z varovanimi prostori temveč kmetijske površine in sosednja bioplinarna. Zaradi pogoste prisotnosti anticiklonalnega vremenskega tipa je na Pomurski ravnini pogosto prisotno brezvetrje, ki se v letnem povprečju pojavlja v 42% meritev. Ukrepi, ki se nanašajo na upoštevanje prevladujočih podnebnih razmer (npr. veter in padavine), glede na lokacijo farme niso potrebni, saj v smereh vzhod in zahod ter na jugu ni stavb z varovanimi prostori, temveč kmetijske površine in sosednja bioplinarna.

Lokacija naprave je v okolju, kjer se upošteva dobrobit živali na način, da se ohranja kapaciteta reje prašičev pitancev na čim večji površini na obstoječih vzrejnih objektih. S tem se ohranja možnost razvoja v smeri pridelave čim kakovostnejšega mesa ob ugodnih življenjskih pogojih prašičev pitancev.

Naprava iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se ne nahaja na vodovarstvenem območju. Najbližje vodovarstveno območje je južno od Farme Nemščak, na oddaljenosti cca 560 m. Tla vzrejnih objektov so vodonepropustna, pralne vode, nastale ob terminih, določenih za čiščenje, se skupaj z gnojvko zbirajo v vodonepropustnih zbirnih kanalih pod rešetkami boksov, in sproti odtekajo v zbirni bazen za gnojvko, ki je v upravljanju bioplinarne Nemščak, Panvita Ekoteh d.o.o.. Tako se gnojvka na lokaciji ne skladišči ali začasno odlaga. Manipulativne in povozne površine so asfaltirane.

Diesel elektro agregat je namenjen za rezervo v primeru izpada električne energije.

Izobraževanje in usposabljanje se izvajata na področju ustreznih predpisov, živinoreje, zdravja in dobrobiti živali, ravnanja z gnojevko, varnosti pri delu na podlagi letnega plana izobraževanja.

Upravljavec ima izdelan Načrt ukrepanja v izrednih razmerah, načrt aktivnosti o pregledu transportnih poti in samih objektov znotraj (kanalizacija, črpališče...) ter obrazec preverjanja stanja in opazanj.

Redno se izvaja preglede, popravila in vzdrževanje vse opreme. Izvaja se reden pregled glede morebitnih znakov poškodb, razpadanja in puščanja cevovodov, preko katerih se prečrpava gnojevka. Odgovornost vzdrževanja industrijske infrastrukture do meje območja naprave vrši upravljavec, od meje območja proti bioplinarni pa Panvita Ekoteh d.o.o.. Izvaja se pregled prezračevalnega sistema in temperature v objektih. Vzpostavljen je nadzorni sistem za sisteme dovajanja hrane in vode, ki sproti javlja napake in okvare in nepravilnosti so preko alarmnega sistema vezane na telefon in ob nepravilnem delovanju upravljavec dobi sporočilo in ustrezno ukrepa. Redni pregledi se izvajajo vsakodnevno. Deratizacijo izvaja zunanji izvajalec.

Upravljavec poginule živali skladišči v posebnem hlajenem, zaprtem prostoru, od koder jih odvaža Nacionalni veterinarski Inštitut, enota Murska Sobota. Prostor se očisti in razkuži po vsakem odvozu.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./7 izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 6.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede preprečevanja ali zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih značilnosti iz BAT 2 Zaključkov o BAT.

BAT 3 in BAT 4: Nadzorovana prehrana

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 3 za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amonijaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin.
- b) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- c) Dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin.
- d) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.

Upravljavec pri reji uporablja tehniko zmanjšanja izločenega dušika in posledično emisij amonijaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali s prehransko strategijo tako, da zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin doseže z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin, ima večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja, izvaja tehniko dodajanja nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin ter uporabo odobrenih krmnih dodatkov.

V času reje se uporabljajo štiri različna krmila: PU-GROVER, BEK-25, BEK-60 in BEK-2- farma. En cikel traja 120 dni. Skupna poraba krme za vse 4 faze (1 cikel) na 1 hlev znaša 172.800 kg. Poraba krme za vse hleve (en cikel) za 8.000 živali je 2.304.400 kg.

Večfazno krmljenje je prilagojeno posamezni fazi oziroma starosti živali. Normativi po energiji in hranljivih snoveh so podani s strani dobavitelja, hkrati pa so deleži nekaterih hranljivih snovi v krmi omejeni tudi z zakonskimi predpisi glede na starost in namen reje.

S starostjo pitancev in naraščanjem njihove telesne teže se zmanjšuje vsebnost: surovih beljakovin, energijskih potreb in aminokislin v krmi popolnih krmnih mešanic, ki so prilagojene posameznim fazam reje živali: PU-GROVER, BEK-25, BEK-60 in BEK-2-farma.

Recepture za popolne krmne mešanice sestavlja Panvita Kmetijstvo d.o.o. (mešalnica krme) in na ta način zagotavlja upravljanje prehrane in jih tudi dostavlja.

Pri reji prašičev pitancev se s štiri faznim načinom krmljenja in z zmanjšanim vnosom beljakovin v krmo zmanjša izločanje dušika v obliki amonijaka od 10 % - 30 %.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c) in d) BAT 3 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./7 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 6.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amonijaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 3 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 4 za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- b) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza).
- c) Uporaba hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

Upravljavec pri reji uporablja tehniko za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali, in sicer vse tri tehnike za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja. Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja je enako, kot je opisano zgoraj v BAT 3 Zaključkov o BAT.

Upravljavec uporablja krmne dodatke, in sicer visoko prebavljive anorganske krmne fosfate in fitaze za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja. Z uporabo monokalcijevega fosfata, ki se ga uporablja na farmi, se bistveno zmanjša izločeni P v gnojevki.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 4 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./7 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 6.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 4 Zaključkov o BAT.

BAT 5: Učinkovita uporaba vode

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 5 za učinkovito uporabo vode je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Evidentiranje porabe vode.
- b) Odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode.
- c) Uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme.
- d) Izbira in uporaba ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji).
- e) Redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.
- f) Ponovna uporaba neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje.

Upravljavec za učinkovito rabo vode uporablja tehniko evidentiranja porabe vode, tehniko odkrivanja in odprave morebitnega puščanja vode, tehniko uporabe visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali (po suhem čiščenju hlevov) in opreme, tehniko izbire in uporabe ustrezne opreme za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji) ter tehniko rednega preverjanja in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.

Za potrebe napajanja prašičev pitancev in čiščenje boksov na farmi se uporabljata dva vira vode:
- voda iz vodovodnega omrežja (se uporablja za napajanje) in
- voda iz vodne vrtine (se uporablja za čiščenje).

Mesečno se spremlja poraba vode iz vodovodnega omrežja z odčitavanjem števca porabe vode. Prav tako se spremlja količina vode v vodnjaku, in sicer enkrat tedensko z merjenjem višine podtalnice v vodnjaku.

Upravljavec ima pridobljeno vodno dovoljenje za neposredno rabo vode iz vodne vrtine.

Izvajajo se redni pregledi, da se odkrijejo morebitna puščanja vode in redne sanacije. Za namene čiščenja prostora, hlevov in opreme se uporablja visokotlačni čistilec.

V vseh hlevih se nahaja avtomatski sistem za napajanje živali, in sicer stalno zagotovljen dostop do sveže vode preko sesalnih natakov («nopl napajalnikov»). Ko se prašič dotakne niplja, s tem odpre ventil in sprosti se pretok vode iz vodovodnega omrežja, kjer se vzdržuje primeren pritisk vode. Napajalniki so enakomerno razporejeni v posameznih boksih. Čistoča nipljev in pretok vode se dnevno kontrolira. Kontrolo izvaja oskrbnik živali. Prav tako se preverja pritisk v sistemu.

Neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje upravljavec ne uporablja. Z namenom varčevanja s svežo vodo se spiranje kanalov izvaja z gnojevko.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 5 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./7 izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 6.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito uporabo vode iz BAT 5 Zaključkov o BAT.

BAT 6 in BAT 7: Emisije odpadnih voda

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 6 za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Onesnažena dvoriščna območja naj bodo čim manjša.
- b) Čim manjša poraba vode.
- c) Ločevanje neonesnažene deževnice od tokov odpadnih voda, ki jih je treba očistiti.

Upravljavec za učinkovito zmanjšanje nastajanja odpadnih voda uporablja vse tri tehnike, opisane v točkah a), b) in c) iz BAT6 Zaključkov o BAT. Dvoriščna območja in transportne poti so asfaltirane in jih je možno enostavno vzdrževati in čistiti. Manipulacijske poti so kratke oziroma takšne, da zagotavljajo optimalno organizacijo tehnološkega procesa.

Količina odpadnih voda se zmanjša z uporabo tehnike, kot je predhodno omočevanje površin, namenjenih čiščenju ter uporaba visokotlačnih aparatov. Poraba vode je optimizirana, glede na celoten tehnološki postopek. Spiranje kanalov se izvaja z gnojevko.

Padavinske odpadne vode (neonesnažena deževnica) se s strehe upravne zgradbe vodijo v ponikovalnice, ki so locirane ob objektu. Padavinske vode (neonesnažena deževnica) s streh hlevov se razpršeno odvajajo na zelenice.

Padavinske odpadne vode s povoznih površin se ne čistijo na lovilniku olj in ponikajo. Druga onesnažena odpadna voda na lokaciji farme ne nastaja, z izjemo odpadnih vod od pranja hlevov,

ki pa se jo skupaj z gnojevko po ločenem sistemu kot odpadek odvaža na sosednjo bioplinarno Nemščak.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 6 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./3 izreka te odločbe je ministrstvo je v točkah 3.1a, 3.1b, 3.1c in 3.1d izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda iz BAT 6.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 7 za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo je uporaba ene ali kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Odpadne pralne vode se odvajajo v namenski zbiralnik.
- b) Čiščenje odpadnih voda.
- c) Razprševanje odpadnih voda, npr. z uporabo namakalnih sistemov, kot so razpršilnik, prevozni namakalni stroj, cisterna in injektor s centralnim dovajanjem.

Upravljavec za učinkovito zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo uporablja tehniko iz točke a) BAT 7 Zaključkov o BAT, in sicer, da se odpadne pralne vode odvajajo v namenski zbiralnik. Odpadne pralne vode nastajajo pri pranju hlevov in se po internem kanalizacijskem sistemu preko črpališča odvajajo v Zbirno jamo (N20) volumna cca 30 m³ in nato naprej v bioplinarno Nemščak. Čiščenje kanalov pod hlevskimi boksi poteka z recirkulacijo gnojevke.

Količina odpadne vode, ki nastane zaradi čiščenja z uporabo primerno razredčenih čistil in razkužil je na letnem nivoju cca 81 m³, in sicer pri vsakem čiščenju (ob zamenjavi turnusa, cca 3x/leto) za vsak hlev nastane 1,8 m³ vode od čiščenja, kar predstavlja 27 m³ odpadne vode na cikel.

Industrijske odpadne vode ne nastajajo.

Komunalne odpadne vode iz upravne stavbe s sanitarijami se čistijo na lastni mali komunalni čistilni napravi Roto Roclean, z zmogljivostjo 12 populacijskih ekvivalentov (PE), in se nato posredno odvajajo v podzemne vode.

Odpadne pralne vode iz hlevov se preko vodotesnih kanalov in cevi odvajajo kot odpadek v bioplinarno na postopek predelave po R1 in R3.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točkah a) in b) BAT 7 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./3 izreka te odločbe je ministrstvo v točkah 3.1d in 3.1e izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo iz BAT 7 v povezavi z BAT 2d Zaključkov o BAT.

BAT 8: Učinkovita raba energije

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 8 za učinkovito rabo energije na kmetiji je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Visokoučinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi.
- b) Optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja, zlasti tam, kjer se uporabljajo sistemi za čiščenje zraka.
- c) Izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov živali.
- d) Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.
- e) Uporaba izmenjevalnikov toplote. Uporabi se lahko eden od naslednjih sistemov:
  1. zrak-zrak;
  2. zrak-voda;
  3. zrak-zemlja.
- f) Uporaba toplotnih črpalk za rekuperacijo toplote.
- g) Rekuperacija toplote pri ogrevanih in hlajenih tleh z nastiljem (kombinirani sistem).
- h) Uporaba naravnega prezračevanja.

Upravljavca za učinkovito rabo energije uporablja kombinacijo tehnik visoko učinkovitih ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov, optimizacijo ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov, izolacijo sten in tehniko uporabe energijsko učinkovite razsvetljave.

Gre za obstoječo farmo, kjer se za ogrevanje hlevov in upravne stavbe uporablja toplota ogrevane vode, ki nastaja pri izkoriščanju bioplina iz anaerobne razgradnje biološko razgradljivih odpadkov iz kogeneratorske enote sosednje bioplinarne Nemščak, kar pomeni, da se izvaja ogrevanje iz obnovljivih virov energije.

V vseh hlevih je s prezračevanjem zagotovljen odvod odpadnega zraka ter dovod svežega zraka. Z izmenjavo zraka se dosega optimalno vlago, zmanjševanje emisij neprijetnih vonjav ter v poletnem času znižanje notranje temperature. Ventilacijski sistem je optimalno zasnovan in sicer kot prezračevanje s podtlakom, tako da zagotavlja predpisano izmenjavo zraka ter v zimskem času zmanjšuje prezračevalne izgube.

Na stropovih hlevov so nameščeni prezračevalni stropi, elementi debeline 30 mm, iz materiala po DIN 4102, zaščitnega razreda B1 (težko gorljivi materiali), preko katerih se dovaja v podtlaknem okolju hleva vanj svež zrak, brez prepriha.

Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave s svetlečimi diodami (LED). Vklop in izklop luči se regulira ročno, glede na naravno osvetlitev v objektih (kombinacija naravne in umetne osvetlitve) in glede na to, so po potrebi luči prižgane podnevi. Objekti ponoči niso osvetljeni.

Uporaba naravnega prezračevanja se delno uporablja v času ekstremnih podnebnih temperaturnih razmer in nihanj.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavca izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) BAT 8 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./7 izreka te odločbe je ministrstvo je v točki 6.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito rabo energije iz BAT 8 Zaključkov o BAT.

BAT 9 in BAT 10: Emisije hrupa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 9 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je vzpostavitev in izvajanje načrta za obvladovanje hrupa v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa hrupa;
- (iii) postopek za odziv na dogodke, ki so povzročili povečan hrup;
- (iv) program za zmanjšanje hrupa, namenjen na primer opredelitvi virov hrupa, monitoringu emisij hrupa, opredelitvi prispevkov iz virov hrupa in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje hrupa;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, ki so povzročili povečan hrup, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Glede na to, da je farma Nemščak locirana izven strnjenegega naselja Ižakovci in Dokležovje, se ne pričakuje obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom kar je opredeljeno tudi v Obratovalnem monitoringu hrupa v okolju.

Iz Obratovalnega monitoringa hrupa v okolju za napravo iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja izhaja, da obratovanje naprave na katerem koli mestu ocenjevanja ne presega predpisanih mejnih vrednosti kazalcev hrupa za območje s III. stopnjo varstva pred hrupom in s tem mejne vrednosti kazalcev hrupa pred fasadami najbolj izpostavljenih stavb z varovanimi prostori posledično niso bile presežene. Navedeni dokument izkazuje, da se tudi v bodoče ne pričakuje čezmerna obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavcu ni treba izvajati tehnik, opisane v BAT 9 Zaključkov o BAT, saj se ne pričakuje in ni dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom. Stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, so

uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom, in naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne obremenjuje okolja prekomerno s hrupom v dnevnem, večernem in nočnem obdobju dneva. V neposredni bližini farme ni občutljivih stavb z varovanimi prostori. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa iz točke 10 BAT 1 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 10 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki. V fazi načrtovanja naprave/kmetije so ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki zagotovljene z uporabo najmanjših standardnih razdalj.
- b) Lokacija opreme. Hrup se lahko zmanjša s:
  - (i) povečanjem razdalje med virom hrupa in sprejemnikom (oprema naj se postavi čim dlje od občutljivih sprejemnikov, kolikor je to praktično izvedljivo);
  - (ii) čim krajšimi cevmi za dovod krme;
  - (iii) postavitvijo posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po kmetiji.
- c) Operativni ukrepi. Ti vključujejo ukrepe, kot so:
  - (i) zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem, če je to mogoče;
  - (ii) opremo upravlja izkušeno osebje;
  - (iii) izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi, če je to mogoče;
  - (iv) upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi;
  - (v) uporaba transportnih trakov in polžnih transporterjev, polnih krme, če je to mogoče;
  - (vi) čim manjša zunanja območja za strganje, da je hrup strgalnikov čim manjši.
- d) Tiha oprema. To vključuje opremo, kot so:
  - (i) visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno;
  - (ii) črpalke in kompresorji;
  - (iii) krmni sistem, s katerim se zmanjšuje stimulacija pred hranjenjem (npr. krmilniki z zbiralnim lijakom, pasivni krmilniki za hranjenje po želji, kompaktni krmilniki).
- e) Oprema za obvladovanje hrupa. To vključuje:
  - (i) opremo za zmanjševanje hrupa;
  - (ii) izolacijo vibracij;
  - (iii) zaprtje hrupne opreme (npr. mlinov, pnevmatskih transportnih sistemov);
  - (iv) zvočno izolacijo stavb.
- f) Zmanjševanje hrupa. Širjenje hrupa se lahko zmanjša z vstavitvijo ovir med oddajnike in sprejemnike.

Upravljavec uporablja najboljšo razpoložljivo tehniko za preprečevanje oziroma zmanjševanje emisij hrupa z zagotavljanjem ustrezne razdalje med napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja in občutljivimi sprejemniki, tehniko lokacije opreme, operativne ukrepe, tiho opremo ter opremo za obvladovanje hrupa.

Farma Nemščak je obstoječa farma. Območje farme je locirano severno od reke Mure med naseljema Dokležovje na zahodu in Ižakovci na vzhodu. Severno poteka lokalna cesta Dokležovje – Ižakovci, vzhodno, severno in zahodno so kmetijske površine (njive, travniki), južno se nahaja gozd in teče reka Mura s pritoki. Vzhodno ob farmi je bioplinarna Nemščak, ki ni predmet teh opredelitev do Zaključkov o BAT IRPP. V neposredni bližini ni občutljivih stavb z varovanimi prostori, najbližje tovrstne stavbe so oddaljene okoli 350 m vzhodno (stanovanjska stavba) in 450 m severozahodno (stanovanjska stavba z gostinskim lokalom) od farme.

Hlevi so zaprti zaradi podtlačnega sistema prezračevanja. Vsak objekt ima svoj silos in tako je zagotovljena minimalna razdalja cevi za dovod krme v posamezni hlev. Silosi so ob dovozni poti. Vzrejni objekti so zaprti. Zaposleni so usposobljeni, izobraženi in s primernimi izkušnjami. V nočnem času se hrupne dejavnosti (transport) ne izvajajo. Vzdrževalni delavci so primerno izobraženi in izkušeni, da ne povzročajo nepotrebnega hrupa. Transportni trakovi so vedno polni

krme. Strgalniki za odstranitev gnoja niso v uporabi. Ventilatorji so frekvenčno vodeni v odvisnosti od temperature v hlevih. Vgrajeni so ventilatorji z nizko emisijo hrupa v protihrupnem ohišju. Vgrajene črpalke so sodobne, energetsko učinkovite in tihe. Živali imajo ves čas na voljo hrano in svežo vodo, zato ne prihaja do stimulacije pred hranjenjem. Ventilatorji in transportni trakovi so nameščeni na antivibracijskih obešalih. Hlevi so grajeni iz opeke in betonskih elementov, kateri so tudi dober zvočni izolator. Zmanjševanje hrupa z vstavitvijo ovir med oddajnike in sprejemnike ni relevantno, saj sprejemniki so oddaljeni več kot 350 metrov.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 10 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./4 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 4.1.2a izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa iz BAT 10 Zaključkov o BAT.

BAT 11: Emisije prahu

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 11 za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje nastanka prahu v stavbah za živali. V ta namen se lahko uporabi kombinacija naslednjih tehnik:
  1. uporaba bolj grobega materiala za nastilj (npr. dolgih slamnatih bilk ali lesnih oblancev namesto narezane slame);
  2. nanos svežega nastilja z uporabo tehnike za manj prašno nastiljanje (npr. ročno);
  3. uporaba sistema za hranjenje po želji;
  4. uporaba vlažne ali peletirane krme ali dodajanje oljnih surovin ali veziv v sisteme za suho krmo;
  5. opremljanje skladišč za suho krmo, ki se polnijo pnevmatsko, z ločevalniki za prah;
  6. zasnova in delovanje prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v objektih.
- b) Zmanjšanje koncentracije prahu v objektih z uporabo ene od naslednjih tehnik:
  1. razprševanje vodne meglice;
  2. razprševanje olja;
  3. ionizacija.
- c) Čiščenje izstopnega zraka s sistemi za čiščenje zraka, kot so:
  1. vodni filter;
  2. suhi filter;
  3. mokri pralnik z vodo;
  4. mokri pralnik s kislino;
  5. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
  6. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka;
  7. biofilter.

Najboljša razpoložljiva tehnika za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) je uporabljena kombinacija tehnik in sicer upravljavec uporablja sistem za hranjenje po želji, ki je zasnovan tako, da imajo prašiči pitanci hrano v koritih vedno na voljo, ko se nivo krme v koritih zniža, se dozira nova krma. Uporablja se peletirana krma, ki potuje iz silosa s pomočjo tračnih in polžnih transporterjev do pokritega krmilnika z nasipnico, kjer krma prosto pada v krmilno korito. Silosi so vertikalni, iz valovite pločevine in imajo ustrezno zračenje. Polnjenje silosov poteka v zaprtem sistemu, z namenskim vozilom. Krmo se v obliki peletov sproti dovaža. Vsi hlevi imajo prisilno odsesovanje odpadnega zraka. Za zagotavljanje in vzdrževanje minimalnih emisij prahu iz hlevov se uporablja krma v peletih, reja pa poteka na delno rešetkastih tleh brez nastilja. Z optimalnim urejenim prezračevanjem se zagotavlja odvajanje odpadnega zraka in dovod svežega zraka. Z izmenjavo zraka se dosega primerna vlaga v hlevih, v poletnih mesecih pa tudi temperatura in relativna vlaga.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točki a) BAT 11 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 2.1.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali iz BAT 11 Zaključkov o BAT.

BAT 12 in BAT 13: Emisije vonjav

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 12 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav s kmetije je vzpostavitev, izvajanje in redno pregledovanje načrta za obvladovanje vonjav v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa vonjav;
- (iii) postopek za odziv na ugotovljene neprijetne vonjave;
- (iv) program za preprečevanje in odpravo vonjav, namenjen na primer opredelitvi vira ali virov, monitoringu emisij vonjav (glej BAT 26), opredelitvi prispevkov iz virov vonjav in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje vonjav;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, povezanih z vonjavami, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Upravljavec ne pričakuje obremenitve občutljivih sprejemnikov z vonjavami, saj je naprava iz točke 1 okoljevarstvenega dovoljenja locirana izven strnjenege naselja Ižakovci. Farma se nahaja ob lokalni cesti Dokležovje-Ižakovci v neposredni bližini železniške proge Ljutomer-Murska Sobota. Najbližji naselji sta Dokležovje, ki je oddaljeno okoli 1000 m in Ižakovci, ki je oddaljeno okoli 1500 m. Vzhodno od farme na oddaljenosti 300-500 m se nahaja razpršena gradnja individualnih stanovanjskih hiš (10 stanovanjskih objektov). V ostale smeri so kmetijske površine, južno ob farmi pa so površine poraščene z drevesi in grmičevjem. Ventilatorji so nameščeni na strehah posameznih hlevov, reja poteka na delno rešetkastih tleh, tako, da gnojnica sproti odteka v prečne kanale, boksi se pogosto spirajo in gnojevka se sproti odvaja k predelovalcu na bioplinarno in se jo ne skladišči na območju farme, kar zmanjšuje možnost širjenja vonjav iz hlevov v horizontalni smeri. Upravljavec ocenjuje, da glede na pričakovane vrste in koncentracije onesnaževal, ki so emitirane v zrak, ne pričakuje poslabšanje kvalitete zraka na širšem območju. Izvaja tudi ukrepe za zmanjšanje emisij vonjav, ki so podrobneje obrazloženi pri tehniki iz BAT 13 Zaključkov o BAT. Zaradi navedenega se ne pričakuje obremenitev občutljivih sprejemnikov in zato ni potrebno izdelati Načrta obvladovanja vonjav.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 13 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med kmetijo/napravo in občutljivimi sprejemniki.
- b) Uporaba sistema nastanitve, pri katerem se izvaja eno od naslednjih načel ali njihova kombinacija:
  - živali in površine naj bodo suhe in čiste (npr. krma naj se ne raztresa, na območjih za ležanje na delno rešetkastih tleh naj ne bo iztrebkov);
  - zmanjšanje emisijske površine gnoja (npr. uporaba kovinskih ali plastičnih letvic, kanalov z zmanjšano izpostavljenostjo površino gnoja);
  - pogosto odstranjevanje gnoja v zunanje (pokrito) gnojišče;
  - znižanje temperature gnoja (npr. s hlajenjem gnojevke) in notranjega okolja;
  - zmanjšanje toka in hitrosti zraka nad površino gnoja;
  - v sistemih z nastiljem naj bo nastilj suh in pod aerobnimi pogoji.
- c) Optimiranje pogojev izpusta izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik ali njihovo kombinacijo:
  - povišanje odvoda (npr. odvod izstopnega zraka nad ravnijo strehe, dimniki, preusmeritev odvoda zraka skozi sleme namesto skozi nižje ležeče dele sten);

- povečanje hitrosti prezračevanja skozi navpični odvod;
  - učinkovita postavitve zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka (npr. vegetacijskih ovir);
  - dodajanje preusmeritvenih pokrovov na izstopne odprtine, ki so na nižje ležečih delih sten, da se izstopni zrak preusmeri proti tlom;
  - razpršitev izstopnega zraka na strani bivalnega objekta, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov;
  - usmeritev osi slemena v stavbi z naravnim prezračevanjem prečno na prevladujočo smer vetra.
- d) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
1. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
  2. biofilter;
  3. dvofazni ali trifazni sistem za čiščenje zraka.
- e) Uporaba ene od naslednjih tehnik za skladiščenje gnoja ali njihove kombinacije:
1. pokritje gnojevke ali hlevskega gnoja med skladiščenjem;
  2. postavitve gnojišča tako, da se upošteva glavna smer vetra, in/ali sprejetje ukrepov za zmanjšanje hitrosti vetra okoli gnojišča in nad njim (npr. drevesa, naravne ovire);
  3. čim manj mešanja gnojevke.
- f) Predelava gnoja z eno od naslednjih tehnik, da se čim bolj zmanjšajo emisije vonjav med (ali pred) raztresanjem:
1. aerobna presnova (prezračevanje) gnojevke;
  2. kompostiranje hlevskega gnoja;
  3. anaerobna presnova.
- g) Uporaba ene od naslednjih tehnik za raztresanje gnoja ali njune kombinacije:
1. razdelilnik za nanos gnojevke v pasovih, plitvo vbrizgavanje ali globoko vbrizgavanje gnojevke;
  2. čim prejšnje vmešanje gnojevke.

Upravlavec uporablja za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjševanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s farne kombinacijo tehnike nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste, saj imajo živali delno rešetkasta tla, kjer gnojevka po principu prostega pada sproti odteka in pada v kanale, ki so prav tako nepropustni in pokriti z rešetkami. Na tak način so živali in površine suhe in čiste, področja, kjer prašiči ležijo so brez iztrebkov. Krma se ne raztresa, kar onemogoča avtomatski krmilnik, ker poteka dovajanje hrane v zaprtem krmilnem sistemu do krmilnika z nasipnico in je prašičem vedno na voljo, tako da prašič z rilcem sproti pretok krme iz nasipnice v korito krmilnika. Vodo za pitje imajo pitanci na voljo preko nipljev, kjer sproti posejajo količino vode, ki jo potrebujejo, zato do polivanja ne prihaja. Po zaključku turnusa se hleve očisti, pri čemer gnojevka in pralne vode odteka v zbirno jamo in naprej do bioplinarne, ki je v upravljanju bližnje bioplinarne Nemščak. Za zmanjševanje emisijske površine gnoja so delno rešetkasta tla, kjer gnojevka sproti odteka in se ne zadržuje na površini posameznega boksa v hlevu, kar pomeni tudi pogosto odstranjevanje gnoja. Upravlavec tudi znižuje temperaturo gnoja z ventilatorji, ki zrak iz hleva izsesava, sveži pa prihaja v hlev skozi odprtine za dovod zraka. Regulacija je avtomatska na osnovi hlevske temperature, vodena je računalniško glede na delovanje moči ventilatorjev ter s tem uravnavajo potrebo po svežem zraku. Za optimiranje pogojev izpusta izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali so v ta namen ventilatorji nameščeni na strehah hlevov, ki s povečanjem hitrosti dosežejo povečano prezračevanje skozi navpični odvod. Okoli lokacije farne je pretežno vegetacijska ovira kot zeleni pas drevja in grmičevja. Upravlavec tehniko uporabe sistemov za čiščenje zraka ne uporablja zaradi visokih stroškov izvedbe, gnojevka se na farmi ne skladišči in ne predeluje, ampak sproti odteka na sosednjo bioplinarno.

Ministrstvo je presodilo, da upravlavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah b) in deloma c) BAT 13 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./2 izreka te

odločbe je ministrstvo v točki 2.1.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije iz BAT 13 Zaključkov o BAT.

BAT 14 in BAT 15: Emisije iz skladišča za hlevski gnoj

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 14 za zmanjšanje emisij amonijaka v zrak iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa hlevskega gnoja.
- b) Pokritje kupov hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 15 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik, in sicer v naslednjem prednostnem vrstnem redu:

- a) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.
- b) Uporaba betonskega silosa za skladiščenje hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje hlevskega gnoja na polnih neprepustnih tleh, opremljenih z drenažnim sistemom in zbiralnikom za odtekle tekočino.
- d) Izbira skladišča z zadostno zmogljivostjo za shranjevanje hlevskega gnoja v obdobjih, ko raztresanje ni mogoče.
- e) Shranjevanje hlevskega gnoja v kupih na polju, stran od površinskih in/ali podzemnih vodotokov, v katere bi lahko odtekala tekočina.

Upravljavca na farmi ne izvaja skladiščenja gnoja.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca tehnike iz BAT 14 in BAT 15 Zaključkov o BAT niso relevantne.

BAT 16, BAT 17 in BAT 18: Emisije iz skladišča za gnojevko

V napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se ne izvaja skladiščenja gnojevke, saj gnojevka po internih cevovodih dnevno odteka na predelavo na bioplinarno.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca tehnike iz BAT 16, BAT 17 in BAT 18 Zaključkov o BAT niso relevantne.

BAT 19: Predelava gnoja na kmetiji

V napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se ne izvaja predelava gnoja. Gnojevka se preda v anaerobno predelavo na bioplinarno Nemščak.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca tehnike iz BAT 19 Zaključkov o BAT niso relevantne.

BAT 20, BAT 21, BAT 22: Rztresanje gnoja

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca tehnike iz BAT 20, BAT 21 in BAT 22 Zaključkov o BAT niso relevantne, ker gnoja ne rztresa.

BAT 23: Emisije iz celotnega proizvodnega procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 23 za zmanjšanje emisije amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine je ocena ali izračun zmanjšanja emisije amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo na farmi.

Upravljavca izvaja rejo prašičev pitancev na delno rešetkastih tleh, brez nastilja. Gnojevka sproti odteka v kanale pod boksi. Pranje kanalov poteka enkrat tedensko. Ventilatorji – odsesovalne

enote so nameščene na strehah posameznih hlevov. V času obratovanja nastajajo razpršene emisije snovi v zrak, in sicer zaradi metabolizma živali in s tem povezanega nastanka gnojevke. Predpisana sestava prehrane in prehranska strategija zmanjšujeta izločanje hranil (N,P) z iztrebki. Tako se gnojevka na lokaciji ne skladišči. Za izračun emisij amonijaka v zrak se uporablja tehnika ocene z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Ocena zmanjšanja amonijaka temelji na rezultatih izračuna BAT 25, kjer je emisija amonijaka iz hlevov ocenjena na 1,6741 kg NH₃/ mesto za pisanca/leto, kar ustreza ravni emisij iz BAT 30. Pri izračunu je bilo upoštevano 15-20 % zmanjšanje emisije amonijaka zaradi uporabljene tehnike reje na delno rešetkastih tleh z zmanjšano jamo za gnojevko, kar znese 0,9259 kg NH₃/ mesto za pisanca/leto in predstavlja 35,6 % zmanjšanje emisij amonijaka na prostor za pisanca na leto iz celotnega proizvodnega procesa. Tako bodo skupne razpršene emisije amonijaka iz hlevov znašale 13.393 kg/leto oz. 1529 g/h.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo prašičev pitancev iz BAT 23 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./7 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 6.7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisije amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo prašičev pitancev iz BAT 23 Zaključkov o BAT.

BAT 24, BAT 25, BAT 26, BAT 27, BAT 28 in BAT 29: Monitoring emisij in parametrov procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 24 je monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali. Vsako leto enkrat.
- b) Ocena za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi analize gnoja. Vsako leto enkrat.

Upravljavec uporablja za monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, tehniko ocene za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi masne bilance (tehnika a).

Za oceno skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, upravljavec za namen priprave podatkov za izdelavo poročila o obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak zagotovi pridobivanje ustreznih podatkov in enkrat letno izvedbo izračuna skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, na podlagi naslednjih zbranih podatkov:

- zasedenost hlevov,
- poraba krme,
- trajanje posameznega proizvodnega ciklusa,
- vsebnost dušika in fosforja v krmi,
- začetne in končne mase živali posameznega proizvodnega ciklusa.

Primerjava končnih rezultatov izkazuje, da izračunana skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor za prašiče pitance ne presegata mejnih vrednosti iz Preglednic 1.1 in 1.2 BAT 3 in BAT 4 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za rejo prašičev pitancev, ki je določena v točki a) BAT 24 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./7 izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 6.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo mejne vrednosti skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju iz BAT 24 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 25 je monitoring emisij amonijaka v zrak z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Ocena z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Vsako leto enkrat.
- b) Izračun na podlagi merjenja koncentracije amonijaka in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov ISO, nacionalnih ali mednarodnih standardov ali drugih metod, s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Vsakokrat, ko se pojavijo bistvene spremembe vsaj enega od naslednjih parametrov: vrste živali, ki se redijo na kmetiji in sistema nastanitve.
- c) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Vsako leto enkrat.

Upravljaavec uporablja pri monitoringu emisij amonijaka v zrak tehniko ocene z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem, pri čemer je pogostost enkrat letno. Iz hlevov, skladišča za gnoj in pri gnojenju se v ozračje izgubljajo različne dušikove spojine, pri tem gre predvsem za izgube amonijaka (NH_3), didušikovega oksida (N_2O), dušikovih oksidov (NO_x) in dušika v molekularni obliki (N_2). Metodika masne bilance upošteva, da je v vsaki naslednji fazi ravnanja z gnojem, kjer izhlapeva skupni amonijakov dušik, na voljo le tisti, ki ga zadržimo v predhodni fazi. Tako so emisije iz skladiščenja gnoja odvisne od izgub skupnega amonijakovega dušika iz hlevov, emisije pri gnojenju pa od izgub le-tega iz hlevov in skladišča gnoja. Emisijski faktorji se nanašajo na referenčne načine reje (EF NH_3 hlevi 0,195), skladiščenje gnoja (EF NH_3 skladišče gnoja 0, Ef N_2O 0, EF NO_x 0,0001 in EF N_2 0,003) in raztros gnoja (EF NH_3 gnojenje 0,4), pri čemer se v primeru tehnik z zmanjšanimi emisijami uporablja korekcijske faktorje (KF) za zmanjšanje emisij:

- KF za NH_3 za zmanjšanje emisij iz hlevov je 0,85,
- KF za zmanjšanje emisij iz skladišča gnoja je 1 in
- KF za zmanjšanje emisij pri gnojenju je 1.

Emisijski faktor se nanaša le na emisije iz hlevov in ne zajemajo emisij pri skladiščenju gnoja izven hleva, saj se skladiščenja in začasnega odlaganja gnoja na Farmi Nemščak ne izvaja.

Izračun ocene emisij amonijaka v zrak zaradi vzreje pitancev izražena v kg na mesto za pitanca na leto, pri upoštevanju 81 % zasedenosti hleva tako znaša 1,6741 kg NH_3 /mesto za pitanca/leto, kar ustreza ravni emisij iz BAT 30 oziroma 5,0342 kg NH_3 /mesto za pitanca/leto, upoštevajoč hleve, gnojišče in gnojenje.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) BAT 25 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 2.3.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za monitoring emisij amonijaka v zrak iz BAT 25 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 26 je redni monitoring emisij vonjav v zrak.

Farma Nemščak je locirana izven strnjenegega naselja Ižakovci. Farma se nahaja ob lokalni cesti Dokležovje-Ižakovci v neposredni bližini železniške proge Ljutomer-Murska Sobota. Najbližji naselji sta Dokležovje, ki je oddaljeno okoli 1000 m in Ižakovci, ki je oddaljeno okoli 1500 m. Vzhodno od farme na oddaljenosti 300-500 m se nahaja razpršena gradnja individualnih stanovanjskih hiš (10 stanovanjskih objektov). V ostale smeri so kmetijske površine, južno ob farmi pa so površine poraščene z drevesi in grmičevjem. Ventilatorji so nameščeni na strehah posameznih hlevov, reja poteka na delno rešetkastih tleh, tako, da gnojnica sproti odteka v prečne kanale, boksi se pogosto spirajo in gnojevka se sproti odvaja k predelovalcu na bioplinarno in se jo ne skladišči na območju farme, kar zmanjšuje možnost širjenja vonjav iz hlevov v horizontalni smeri. Upravljaavec ocenjuje, da glede na pričakovane vrste in koncentracije onesnaževal, ki so emitirane v zrak, ne pričakuje poslabšanje kvalitete zraka na širšem območju. Tako upravljaavec ne pričakuje poslabšanje kvalitete zraka v širši okolici farme zaradi emisij vonjav in zaradi tega redni monitoring vonjav ni potreben.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike glede emisije vonjav, opisane v BAT 12 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami oziroma se ne pričakuje poslabšanja kvalitete zraka v okolici farme. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati monitoringa, opisanega v BAT 26 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 27 je monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z merjenjem koncentracije prahu in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov EN ali drugih metod (v skladu s standardi ISO, nacionalnimi ali mednarodnimi standardi), s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Enkrat na leto.
- b) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Enkrat na leto.

Upravljavec uporablja pri monitoringu emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali tehniko ocene z uporabo emisijskih faktorjev za prah, kjer je predlagan emisijski faktor za prašiče pitance 0,153 kg/mesto za žival v hlevu na leto. Izbran emisijski faktor je primeren in priporočen, saj se v primeru izvajanja ukrepov za zmanjšanje prašenja kot npr. hlevi brez nastilja, uporaba peletirane krme, prisilni ventilacijski sistem, napajalni sistem, ki ne toči, brez gnojišča oziroma skladiščenja gnoja na farmi itd. uporabi emisijski faktor za pitance za hleve z gnojvko priporočenih nizozemskih emisijskih faktorjev iz referenčnega BAT dokumenta. Upravljavec v okviru rednega obratovalnega monitoringa za emisije snovi v zrak oceni emisije prahu iz hlevov vsako leto enkrat. Pri uporabi emisijskega faktorja se upošteva vrsta in število prašičev.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki b) BAT 27 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke 1./2 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 2.3.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali iz BAT 27 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 28 je monitoring emisij amonijaka, prahu in/ali vonjav iz posameznega bivalnega objekta za živali, opremljenega s sistemom za čiščenje zraka.

Upravljavec nima sistema za čiščenje zraka, zato navedeni BAT 28 ni relevanten oziroma upravljavcu ni treba izvajati monitoringa, opisanega v BAT 28 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 29 je monitoring naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:

- a) Poraba vode: vgrajeni so števcji za porabo vode. Vodi se poraba vode preko računov in na hlevskem listu.
- b) Poraba električne energije: vgrajeni so števcji za porabo električne energije in vodi se poraba preko računov.
- c) Poraba goriva: vodi se poraba diesel goriva za električni agregat preko računov ter utekočinjenega naftnega plina za namen ogrevanja hlevov preko računov o nabavi.
- d) Število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi pogini: vodi se hlevski list z evidenco o številu ob vhlevitvi in ob izhlevitvi ter o poginu za vsak hlev posebej (na ciklus) in na leto.
- e) Poraba krme: vodi se evidenca – hlevski list za nabavo krme na osnovi podatkov iz dobavnic krme za posamezen turnus in na letnem nivoju.
- f) Proizvodnja gnoja: vodi se količina gnoja z evidenco oddaje gnoja pogodbeniku po turnusu in na letnem nivoju.

Upravljavec izvaja evidenco vseh parametrov procesa, in sicer vodi mesečno porabo parametrov

(poraba vode, električne energije, poraba goriva, število kadavrov, poraba krme, količina gnoja).

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, določene v BAT 29 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./7 izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 6.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za vodenje evidence porabe vode, porabe električne energije, porabe goriva, števila prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini, porabe krme in proizvodnje gnoja iz BAT 29 Zaključkov o BAT.

B. Zaključki o BAT za intenzivno rejo prašičev

BAT 30: Emisije amonijaka iz bivalnih objektov za prašiče

Najboljša razpoložljiva tehnika za zmanjšanje emisij amonijaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za prašiče je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

a) Ena od naslednjih tehnik, pri kateri se uporablja eno od naslednjih načel ali njihova kombinacija:

- (i) zmanjšanje površine, s katere se izloča amonijak;
- (ii) pogostejša odstranitev gnojevke (gnoja) v zunanje skladišče;
- (iii) ločevanje urina od iztrebkov;
- (iv) nastilj naj bo čist in suh.

0. Globoka jama (v primeru popolnoma ali delno rešetkastih tal) le, če se uporablja v kombinaciji z dodatnim ukrepom za ublažitev, npr. s:

- kombinacijo tehnik za nadzorovano prehrano,
- sistemom za čiščenje zraka,
- znižanjem pH vrednosti gnojevke,

hlajenjem gnojevke.

1. Vakuumski sistem za pogosto odstranjevanje gnojevke (v primeru popolnoma ali delno rešetkastih tal).
2. Poševne stene kanala za gnoj (v primeru popolnoma ali delno rešetkastih tal).
3. Strgalnik za pogosto odstranjevanje gnojevke (v primeru popolnoma ali delno rešetkastih tal).
4. Pogosto odstranjevanje gnojevke z izplakovanjem (v primeru popolnoma ali delno rešetkastih tal).
5. Zmanjšana jama za gnoj (v primeru delno rešetkastih tal).
6. Tla, v celoti prekrita z nastiljem (v primeru polnih betonskih tal).
7. Nastanitev v pokritih delih boksa ali utah (v primeru delno rešetkastih tal).
8. Sistem toka slame (v primeru polnih betonskih tal).
9. Izbočena tla ter ločeni kanali za gnoj in vodo (v primeru ograd z delno rešetkastimi tlemi).
10. Ograde z nastiljem s kombinirano proizvodnjo gnoja (gnojevka in hlevski gnoj).
11. Boksi za hranjenje/ležanje na polnih tleh (v primeru boksov z nastiljem).
12. Posoda za gnoj (v primeru popolnoma ali delno rešetkastih tal).
13. Zbiranje gnoja v vodi.
14. Trakovi za gnoj v obliki črke V (v primeru delno rešetkastih tal).
15. Kombinacija kanalov za vodo in gnoj (v primeru popolnoma rešetkastih tal).
16. Zunanji prehod, pokrit z nastiljem (v primeru polnih betonskih tal).

b) Hlajenje gnojevke.

c) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:

1. mokri pralnik s kislino;
2. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka;
3. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter).

- d) Zakisovanje gnojevke.
- e) Uporaba plavajočih žogic v kanalu za gnoj.

Upravlavec uporablja tehniko za zmanjševanje emisij amonijaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za prašiče pitance, kjer izvaja rejo na delno rešetkastih tleh brez nastilja, katerih površina je delno polna, delno pa jo prekrivajo rešetkasta betonska tla, v katerih so odprtine, skozi katere iztrebki in urin padajo v posamezni prečni kanal (ozka jama) pod tlemi boksa. Na delu tal, ki je polnega betona se obraščanje polnih tal preprečuje z ustreznim uravnavanjem notranjih klimatskih parametrov s kontrolo in uravnavanjem temperature ter z ustreznim oblikovanjem sistemov nastanitve (fazno krmljenje, primerno število pitalcev na določeno rejno površino). Upravlavec izvaja tehniko a4) in a5) za zmanjševanje emisij amonijaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za prašiče pitance, to je pogosto odstranjevanje gnojevke z izplakovanjem, kjer gnojevka sproti odteka v kanale preko rešetkastih tal in le ti se tedensko splakujejo s tekočo frakcijo gnojevke. Poleg tega uporablja še tehniko zmanjšanje jame za gnoj v primeru delno rešetkastih tal, kjer kanali pod boksi predstavljajo ozke jame (širine približno 0,6 m) za gnojevko, kjer sproti gravitacijsko odteka preko prečnih kanalov pod boksi proti zbirnemu vzdolžnemu kanalu, od tam pa po ocevju na bioplinarno tako, da se pretežno ne zadržuje v hlevskih prostorih. Živali se tudi z namenom zmanjševanja emisij amonijaka iz prostorov za rejo hrani večfazno. Ostale tehnike niso relevantne, ker gre za obstoječo farmo, ki je umeščena na lokacijo oddaljeno od občutljivih sprejemnikov.

Ministrstvo je ugotovilo, da upravlavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točkah a4) in a5) BAT 30 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo tehniko za zmanjšanje emisije amonijaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za prašiče pitance iz BAT 30 Zaključkov o BAT in v Preglednici 1 točke 2.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja raven emisije za dušik, izražen kot NH₃ iz Preglednice 2.1 BAT 30 Zaključkov o BAT.

III.

Ministrstvo je skladno s podatki iz vloge upravljavca na novo določilo oznake tehnoloških enot, kot izhaja iz točke I./1 izreka te odločbe. Ministrstvo je s točko I./1 izreka te odločbe poimenovalo napravo z oznako A1 ter opredelilo in poimenovalo tehnološke enote v točki 1 okoljevarstvenega dovoljenja, pri čemer je ministrstvo na podlagi vloge okoljevarstveno dovoljenje posodobilo s tehnološkimi enotami, ki sestavljajo napravo.

Ministrstvo je skladno s podatki iz vloge upravljavca ukinilo dejavnost 6.6.c, s 1500 mesti za plemenske svinje. Za ukinitvev dejavnosti reje plemenskih svinj se je upravlavec odločil predvsem zaradi bolezni. Objekti, ki so bili prej namenjeni dejavnosti reje plemenskih svinj, bodo namenjeni dejavnosti reje prašičev pitancev. Upravlavec želi zagotoviti čim bolj optimalne življenjske pogoje za prašiče pitance, zato bodo imele živali v hlevih (N11-N15), kjer je potekala reja plemenskih svinj, na voljo nadstandardno površino na žival. Namestila se bo tudi nova nastanitvena oprema, ki bo prilagojena dejavnosti reje prašičev pitancev.

Ministrstvo je na podlagi spremembe okoljevarstvenega dovoljenja, št. 35406-57/2014-4 z dne 17.06.2015, ko se je ukinilo obratovanje industrijske čistilne naprave, ki je bila v sklopu farme Nemščak, iz obsega okoljevarstvenega dovoljenja izločilo parcelo št. 254/3, k.o. Ižakovci. Nastala gnojevka se zdaj prečrpava na anaerobno predelavo na bioplinarno Nemščak, upravljavca naprave Panvita Ekoteh d.o.o..

Ministrstvo je na podlagi vloge, 18. člena ZVO-2 in na podlagi Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13, 44/22 – ZVO-2

in 48/22, v nadaljevanju: Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja) in Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2, v nadaljevanju: Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja) v točki 1./2 izreka te odločbe določilo zahteve v zvezi z emisijami snovi v zrak.

Ministrstvo je v točki 2.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja noveliralo točko, v kateri so določeni ukrepi za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak in sicer na podlagi 33. in 34. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Ministrstvo je v točki 2.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za zmanjševanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali na podlagi točke a) BAT 11 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 2.1.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisij vonjav iz naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi točke b) in deloma c) BAT 13 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 2.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil tehniko reje za prašiče pitance na Farmi Nemščak in tehniko za zmanjšanje emisije amonijaka iz posameznih bivalnih objektov za prašiče pitance, s katero upravljavec dosega ravni emisije amonijaka za rejo prašičev pitancev iz Preglednice 1 iz točke 2.2.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi točk a4), a5) in Preglednice 2.1 BAT 30 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točkah 2.1.5 in 2.1.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z gorivom in obratovalnim časom za diesel elektro agregat (N21) na podlagi upravljavčeve izjave podane v vlogi ter na podlagi 7. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev (Uradni list RS, št. 17/18, 59/18, 44/22 - ZVO-2 in 99/22).

Ministrstvo je v točki 2.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil mejno vrednost emisijskega faktorja za določitev emisije dušika, izraženega kot NH_3 , v zrak glede na vrsto reje in vrsto odstranjevanja gnojevke na podlagi Preglednice 2.1 BAT 30 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točkah 2.3.1 in 2.3.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahtevo v zvezi z načinom izvajanja monitoringa emisij snovi v zrak na podlagi točke a) BAT 25 Zaključkov o BAT za emisije amonijaka in na podlagi točke b) BAT 27 Zaključkov o BAT za emisije celotnega prahu, ter v povezavi z 31. členom Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Tehnika za monitoring emisije amonijaka in prahu je določena z oceno na podlagi emisijskih faktorjev, ki jih je upravljavec pridobil na podlagi podatkov, določenih v skladu z referenčnim dokumentom za intenzivno vzrejo živali (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, 2017).

V točki 2.3.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja je ministrstvo glede na opredelitev v vlogi določilo, da upravljavcu ni treba izvajati obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz diesel elektro agregata (N21) za pogon zasilnega napajanja na podlagi tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev.

Ministrstvo je v točkah 2.4.1 in 2.4.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve v zvezi s poročanjem na podlagi 21. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Kot izhaja iz točke I./3 izreka te odločbe, je ministrstvo v točkah 3.1a, 3.1b, 3.1c, 3.1d izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjševanje nastajanja odpadnih voda na podlagi točk BAT 6 in BAT 7 Zaključkov o BAT, navedb upravljavca in Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22; v nadaljevanju: Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo).

Ministrstvo je v točkah 3.1a, 3.1b, 3.1d izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost pranja hlevov z visokotlačnimi čistilnimi aparati, zbiranja nastale pralne vode ločeno od padavinske vode ter način ravnanja z njimi, na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter v skladu z BAT 6 b), BAT 6 c) in BAT 7 a) Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 3.1e izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede preprečevanja in zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih značilnosti na podlagi točke d) BAT 2 v povezavi z BAT 7 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 3.1c izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost suhega čiščenja hleva na podlagi navedb upravljavca v vlogi v povezavi z BAT 6 a) in 6 b) Zaključkov o BAT.

Kot izhaja iz točke I./4 izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 4.1.2a izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa na podlagi opredelitve upravljavca v vlogi in točk a), b), c), d) in e) BAT 10 Zaključkov o BAT.

Kot izhaja iz točke I./5 izreka te odločbe je ministrstvo zaradi opustitve izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa spremenilo točko 4.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, v kateri je na podlagi 5. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, in sicer Preglednic 4 in 5 Priloge 1 te Uredbe ter 4. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2) določilo mejne vrednosti kazalcev hrupa.

Kot izhaja iz točke I./6 izreka te odločbe, je ministrstvo spremenilo točko 4.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, v kateri je na podlagi vloge ter predložene dokumentacije in navedenih poročil o ocenjevanju hrupa v okolju ugotovilo, da je raven hrupa na vsakem od izbranih mest ocenjevanja hrupa najmanj 6 dBA nižja od vseh mejnih ravni hrupa, ki so za vir hrupa glede na III. območje varstva pred hrupom določene v predpisu, ki ureja mejne vrednosti kazalcev hrupa v okolju. Zaradi navedenega in skladno s tretjim odstavkom 4. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje upravljavcu za napravo iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni treba zagotavljati obratovalnega monitoringa hrupa, zato je ministrstvo v točki 4.3.1 izreka tega dovoljenja odločilo, da se upravljavcu dovoli opustitev izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa za napravo iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

Ministrstvo je na podlagi vloge in Zaključkov o BAT v točki I./7 izreka te odločbe določilo druge ukrepe v zvezi z obratovanjem naprave, kot sledi v nadaljevanju.

Ministrstvo je v točki 6.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede vzpostavitve in vodenja sistema ravnanja z okoljem na podlagi elementov iz točke 1 do 9 BAT 1 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 6.2 in 3.1e izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede preprečevanja in zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih značilnosti na podlagi točk a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 6.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amonijaka na podlagi točk a), b), c) in d) BAT 3 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 6.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja na podlagi točk a), b) in c) BAT 4 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 6.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za učinkovito uporabo vode na podlagi točk a), b), c), d) in e) BAT 5 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 6.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za učinkovito rabo energije na podlagi točk a), b), c), d) BAT 8 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 6.7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo prašičev pitancev na podlagi BAT 23 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 6.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo mejne vrednosti skupnega dušika in skupnega fosforja izločenih v gnoju na podlagi točke a) BAT 24 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 6.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za vodenje evidence porabe vode, porabe električne energije, porabe goriva, števila prejetih in oddanih živali, porabe krme in proizvodnje gnoja na podlagi BAT 29 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 6.10 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede poročanja zahtev iz točk 6.7, 6.8 in 6.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi BAT 23, 24 in 29 Zaključkov o BAT.

Kot izhaja iz točke I./8 izreka te odločbe, je ministrstvo črtalo točko 8.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, ker je zahteve za vodenje evidenc določilo v točki 6.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

Kot izhaja iz točke I./9 izreka te odločbe, je ministrstvo črtalo točko 8.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, ker je zahteve za predložitev poročila o rezultatih obratovalnega monitoringa določilo v točki 2.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

Kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja zamenjalo obveznost obveščanja o spremembah, in sicer je besedno zvezo »Agencija RS za okolje« zamenjalo z besedno zvezo »ministrstvo«. S 1. septembrom 2021 se je namreč začela izvrševati Uredba o spremembi Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 101/21), ki je spremenila stvarno pristojnost oziroma delovno področje Agencije Republike Slovenije za okolje tako, da je za izvajanje večine upravnih nalog pristojno ministrstvo in ne več agencija.

Preostalo besedilo izreka okoljevarstvenega dovoljenja ostane nespremenjeno, kot izhaja iz točke II. izreka te odločbe.

V skladu s petim odstavkom 213. člena v povezavi z 118. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-UPB, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20-ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb) je bilo treba v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo o njih odločeno, kot izhaja iz točke III. izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor z vložitvijo tožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije v roku 30 dni od vročitve odločbe. Tožbo se vloži neposredno pri pristojnem sodišču ali pošlje po pošti.

Ta upravni akt je bil izdan kot fizična kopija dokumenta v elektronski obliki. V skladu z drugim odstavkom 65.b člena Uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 9/18, 14/20, 167/20, 172/21, 68/22, 89/22, 135/22, 77/23 in 24/24) vas seznanjamo, da lahko zahtevate, da se vam pošlje izvornik dokumenta na elektronski naslov ali potrdi skladnost kopije dokumenta z izvornikom. Uveljavljanje te zahteve ne vpliva na vaš pravni položaj oziroma tek roka, ki je začel teči z vročitvijo kopije.

Pri nastajanju tega dokumenta so sodelovale naslednje uradne osebe:

Janez Jeram, sekretar

Nives Stele, sekretarka

Postopek vodila:

Karin Malc

višja svetovalka I

mag. Katja Buda

sekretarka

Vročiti:

- Pooblaščenca Celostna Ekologija, okoljsko svetovanje in trajnostne rešitve, Andreja Sivec, s.p., Cesta v Zgornji Log 97, 1000 Ljubljana (za: PANVITA, PRAŠIČEREJA NEMŠČAK d.o.o., Lendavska 5, Rakičan, 9000 Murska Sobota) – osebno.